

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

INVIERE

Un suflu cald de viață nouă răsbate întreagă natura, care se desmetește și se deșteaptă din somnul greu al iernii.

În ploaia razelor din ce în ce mai călduțe ale soarelui de primăvară arborii înmuguresc și florile în toate culorile încep să împodobească suprafața pământului, care începe să-și elimine otrava. Pasările încep să revină din mari depărtări la cuiburile părăsite, pentruca împreună cu tovarășele lor, cari au petrecut iarna grea aici acasă, să umplă văzduhul cu cântecele lor de veselie.

Natura întreagă renaște. La văzul acestei minunate renașteri a naturii sufletul omului tresaltă de bucurie și parcă și sufletul nostru simte o trebuință de renaștere, de sculare din viața mohorâtă a păcatului.

Această trebuință de renaștere, această poruncă de-a ne trezi și noi din somnul greu al iernii păcatului ne-o dă nu numai privești renașterii naturei, ci mai ales sărbătoarea mare a învierii Domnului, care parcă anume se sărbătorește, an de an, odată cu ivirea zorilor primăverii, pentruca privind omul minunata renaștere a naturii, să simtă și el și mai vărtos trebuința de-a se renaște și el măcar odată pe an din lumea păcatului, coborând și el primăvara în sufletul său.

Toate sărbătorile trebuie să ne prilejuiască momente de reculegere sufletească, toate sărbătorile trebuie să fie pentru noi niște stele luminoase deasupra haosului în care ne sbatem dela leagăn până la mormânt, toate sărbătorile trebuie să fie pentru noi tot atâtea faruri luminoase, — dar parcă nici una nu ne răscolește și nu ne poate răscoli sufletele așa de adânc ca sărbătoarea învierii Domnului nostru Isus Hristos.

Această mare sărbătoare ne îndeamnă, trebuie să ne îndemne mai stăruitor să ne desrobim de poruncile lutului din noi și să ne avântăm sufletele și inimile pre cer.

Oamenii de azi, cea mai mare parte a oamenilor de azi sunt atrași așa de mult spre țărâna din care ne tragem cu toții și în care

odată și odată ne vom cobori cu toții, încât nu, și mai ridică ochii spre cer, nu-și mai înalță sufletele spre înălțimile unde luminează flacăra credinței. Omenirea de azi aleargă într-o goană nebună după bogății, își cheltuește toată energia și vloga numai pentru a strânge bunuri materiale pe căile cele mai grabnice și fără muncă. O dorință grozavă, o sete nepotolită după tot felul de noutăți și nebunii îi stăpânește pe oameni. În goana aceasta nebună după fericire cei mai mulți își neglijează viața sufletească, orice viață sufletească, iar la urmă se trezesc că bunurile materiale, bogățiile, noutățile și toate nebuniile nu le aduc, fericirea așa de mult dorită, căci în sufletele lor domnește cel mai grozav pustiu, iar fără odihnă sufletească, fără pace și fără mulțumire sufletească nu poate exista nici fericire.

Oamenii de azi prea ne-am dat păcatului. Prea mult prețuim bunurile cari ne îndestulesc cele cinci simțuri. Am ajuns prea robiți de interesele noastre mărunte, în sufletul oamenilor de azi sălășluiesc prea multe patimi, prea multă iubire de noi înșine, prea multă ură, prea multă fățarnicie și prea mare e a pizmei răutate.

Creștinismul nu oprește pe om să se îngrijească de cele materiale, dar osândește goana nebună numai și numai după cele materiale și neglijearea celor sufletești, lucru care trebuie să-l osândească, de altfel, orice învățătură sănătoasă.

Deaceea e bine ca din prilejul sărbătorii înălțătoare a învierii Domnului să ne reculegem sufletește, să ne dăm sufletul și viața lui Isus Hristos și să murim păcatului, să dăm ascultare chemării dumnezeiești: „veniți la mine cei osteniți și îngreunați și eu vă voi mângâia pe voi“.

Să încercăm a ne smulge din lanțurile cari ne țin prea legați de pământ, să ne îndreptăm privirile cât de des spre înălțimile cerului, să lăsăm sufletele noastre să se înalțe cât de des spre înălțimile unde luminează flacăra cre-

dinței și să ne împărtășim de puterea voinței divine, care dă sufletelor liniște, pace și odihnă, și potolește și îndepărtează patimile legate de sbucimul vieții.

Fericirea după care alergăm cu toții, după care însetăm așa de mult, numai așa vom putea ajunge, dacă, luptându-ne mereu cu patimile noastre și cu toate ispitele cari în clocotul vieții ne asaltează din toate părțile, vom da sufletelor noastre credință vie, ne vom reface viața sufletească.

Sărbătoarea Paștilor să ne fie în fiecare an un bun prilej ca să ne înmagazinăm nouă puteri de muncă, să ne întărim în credință, să ne înălțăm sufletele.

Numai dacă cu astfel de gânduri ne apropiem de ziua mare a învierii, numai atunci în ziua Paștilor vom putea să ne salutăm cu frumosul salut creștinesc: Hristos a înviat! Adevărat ca'nviat!

Ion Poiană

Floare de Paști

...Și'n dimineața albă a satelor noastre cu sufletul scaldat în mireasmă proaspătă de busuioc, ceopotele cu limba deslegată de robie multă a jelierii din Vinerea mare, vor cânta iar în stranele iluminate ale văzduhului. Cărări, suitoare și coborâtoare de vânt, vor străbate — valuri cerești — peste cuprinsurile necuprinsului, și rugăciune de sunet, plutitoare peste nestatornicia lor, va lega gând de gând, pământ de cer, și om de Dumnezeu. Și nici un miel de Paști nu va mai juca zbenzind — pată de lucitoare zăpădă peste verdele tânăr, — și nici un suflet nu se va frânge în lăuntric hohot de plâns, peste jertfa stropită cu sânge țipător. Omul va trece nepăsător și mândru, sănătos și sătul, și mielul de Paști va paște blând lângă fiul omului, — simbolic miel de Paști — iarba atinsă mulcom de pașii picioarelor lui desculțe. Căci omul după zeci de veacuri, același e, stăruind să-și scalde bucuria de calendar în sânge tânăr și fără vină, și bucuria omului uită de Dumnezeu. Lut de pădureață și amară sălbătăcie pătimașe, omul zilei de azi, sub zodie tragică, nu-și mai găsește „partea cea bună“, fără-ma de divinitate a gândului reli-

gios, și fără îndreptar sufletească, se sbate între hotare de prăbușire și de păcat.

Intocmiri de pizmă și răutate, făcute de semen pentru semen, i-au desprins trupul de suflet, și-acum — lut fără frâu, lut viu — îl poartă din păcat în păcat, din cădere în cădere. Și mielul de Paști, alb și nevinovat, vine să-l primească prin jertfa lui, și să-i aducă suflet. Și omul cuprins în imn sonor de aramă, își leagă încă odată nădejdea de înalțurile cerului și-și așterne încă odată gândul la picioarele lui Dumnezeu. Căci omul crede încă în răscumpărarea jertfei, și stăruind în drumu-i lumesc, își spală sdre-nețele murdare de suflet, în foc purificator de sânge. Mănăstire închisă, în vremuri neprielnice, sufletul e încolțit tot mai mult de dinți trupești, și valurile lumii, „zidul vechiu al mănăstirii, în cadentă îl izbesc“. Credința plămăditoare de minuni și împăciuitoare de suflet, credința, omul nu și-o mai găsește în comorile îngrămădite ale argintului lumesc și nu ni-o poate cumpăra pe toate teștele negustorești. Pasăre rară, credința nu mai rămâne acolo unde sufletul geme sub robie îndârjită de trup. Paștile Domnului, Paștile primăverii, și nevinovăția albă a mielului — jertfa, bătătoresc potecă pentru reîntoarcerea credinței în gândul nerodnic și sbuciumat. Și omul nepuțincios, simțind pe umeri tot plumbul minciunii și al zădărniceii, deschide largi ferestre sufletești, și cu foc mușcător de îndoială în care-l crește viața, își împletește strigătul cu biblicul nenorocit: „Cred Doamne, ajută necredinții mele“. Floare de Paști, albă peste lutul reavăn al pădurilor trupești, bobul de credință recăștigată, e porumbul care va purta în plisc ramura de finic a păcii. Și în dimineața cu lumină neîncepută, clopotele vor cânta în stranele iluminate ale văzduhului și rugăciunea sonoră va lega, vremelnice, gând de gând, pământ de cer, și om de Dumnezeu.

Ion Brumaru

Dorim abonaților și cetitorilor noștri Paști veșele și fericite.

Hristos a înviat!

După patru luni

Au trecut abia patru luni de zile de când partidul național-țărănesc este la cârma țării. În aceste patru luni de zile guvernul partidului național-țărănesc a reușit să înfăptuiască multe lucruri bune pentru țară, ușurând în mod simțitor moștenirea grea ce i-a lăsat-o partidul liberal.

E bine ca, chiar după abia patru luni de cârmuire a guvernului Maniu, să facem o mică socoteală, ca să vedem ce a făcut acest guvern până acum, pentruca să vedem și să ne convingem că făgăduelile făcute de partidul național-țărănesc, în vremea când purta lupta grea de opoziție împotriva liberalilor, n'au rămas numai niște simple făgădueli, ci partidul național-țărănesc să străjuește din toate puterile să înfăptuiască lucruri bune și folositoare pentru țară, spre binele tuturor cetățenilor țării.

În ce privește politica țării noastre față de țările străine, guvernul Maniu a izbutit să croiască o cale ce poate duce la o înțelegere bună cu Rusia, despre care știm că dela sfârșitul războiului încoace mereu a fost o amenințare mare pentru țara noastră. Pentru a ajunge la o mai bună înțelegere cu Rusia, țara noastră a concluzat cu țara vecină Polonia, iar în urma acestei concluzări legăturile de prietenie între Polonia și țara noastră s'au întărit foarte mult, ceea ce nu poate fi decât spre binele acestor două țări, precum și spre binele lumii întregi.

În ce privește procesul mare al optanților (procesul pornit contra țării noastre de conții și baronii unguri ai căror moșii au fost expropriate), guvernul Maniu îndrumă toate lucrurile într'acolo, ca din acest proces țara noastră să iasă cu cel mai mare folos.

Datoriă libertății desăvârșite și ordinei depline în cari s'au desfășurat alegerile din luna Decembrie anul trecut, datorită, apoi, că partidul național-țărănesc a început să facă o adevărată revoluție în ce privește sistemul de cârmuire de până acum, guvernul Maniu a izbutit să primească în foarte scurt timp marele împrumut din străinătate, unde țara noastră a început să-și recâștige bunul nume și toată încrederea.

În ce privește, acum, treburile din lăuntru ale țării, guvernul Maniu a în-

făptuit deja o seamă de lucruri foarte însemnate.

Mai întâi de toate în toate slujbele a început să domnească mai multă cinste și omenie decât în trecut. Avera țării a început să fie privită ca atare de slujbașii ei. Nimeni nu mai cutează să se facă așa de ușor stăpân peste o avere care nu este a sa. S'a început stărpirea sistemului nenorocit o bacșișului în toate părțile, pe la toți slujbașii de sus și de jos. Poate vor mai fi unii păcătoși și astăzi, dar pentru a putea face o curejenie cât se poate de mare în această privință, tot cetățeanul de cinste și omenie trebuie să steie în ajutorul guvernului, purtându-se fiecare în chipul cel mai cinstit și aducând la cunoștința celor în drept orice abatere dela calea dreaptă și legală.

Cel mai însemnat lucru înfăptuit de guvernul Maniu în scurtă vreme după venirea sa la putere, este încheierea împrumutului. Prin acest împrumut țara a ajuns în situația de-a putea face față foarte multor datorii însemnate ale sale, a ajuns în situația de-a putea începe, de-acum, o adevărată muncă de refacere a țării.

Infometajilor din Basarabia guvernul le-a împărțit până acum mai multe mii de vagoane de bucate.

Guvernul Maniu a trecut deja prin Parlament legea jandarmeriei, are lucrată gata legea administrativă, a trecut deja prin Parlament câteva legi însemnate privitoare la gospodăria țării și va mai trece în curând și alte legi de acest fel, cari toate sunt menite să schimbe cu totul legile făcute de liberali și averescani și să deie un mare avânt gospodăriei țării. Putem spune că numai de-acum se potrivesc pentru țara noastră vorbele că trăim „prin noi înșine”. Numai de-acum înainte vom vedea și vom simți cum vom trăi prin noi înșine, prin bogățiile noastre materiale și sufletești.

Știu că vor fi foarte mulți de aceia, cari nu sunt mulțumiți cu modestele înfăptuiri de până acum ale partidului național-țărănesc. Știu că sunt mulți de aceia, pe cari nici un fel de cârmuire nu-i poate mulțumi, fiindcă ei caută numai mulțumirea lor personală. Dar oamenii cu judecată dreaptă vor recunoaște, trebuie să recunoască, că în scurtul timp de când partidul național-țărănesc cârmuește țara, acest partid a înfăptuit multe lucruri bune

pentru țară, a făcut multe înnoiri în țară și dacă în așa de scurt timp a putut face lucruri bune, atunci de sigur în timpul cât va mai cârmi țara va putea să înfăptuiască din ce în ce mai mult bine pentru țară. Și trebuie să știm că, mergând pe calea apucată, partidul național-țărănesc va cârmi țara încă mulți ani înainte.

Cămătăria

Dela război încoace toată lumea s'a cam plâns și se plânge, că dobânzile plătite după banii împrumutați dela bănci sunt de tot prea grele. Este foarte adevărat că băncile au luat și încă mai iau și azi dobânzi cam mari după împrumuturi.

Dar ia să vedem, numai băncile iau dobândă mare, ori doară mai sunt și alți cămătari, cari iau dobânzi și mai mari decât băncile.

Trebuie să spunem hotărât, că da, mai sunt și alți cămătari afară de bănci, și acești alți cămătari sunt cu mult mai nemiloși decât băncile, căci iau dobândă de 40

și 50 la sută și câteodată și mai mare, deci mai mult chiar decât băncile.

Și cine sunt, oare, acești cămătari? Sunt, durere, foarte mulți domni și săteni, cari au ceva bani și-i împrumută cu dobândă de 40 și 50 la sută.

Dacă băncilor li se mai iartă că iau dobândă mare, apoi domnului și săteanului singuratec, cari iau dobândă de 40 și 50 la sută nu li se poate ierta acest obicei rău, nu li se pot ierta aceste apucături cămătărești.

Împotriva acestor obiceiuri foarte rele, cari sunt foarte răspândite în toate comunele, împotriva acestor apucături cămătărești trebuie să ne ridicăm cu toată hotărârea și să le osândim cu toată asprimea, căci astfel de apucături nu sunt vrednice de niște oameni cari spun că sunt creștini. Creștinul adevărat și omul adevărat nu se îndelniceste cu cămătăria, ci osândește din adâncul sufletului, atât cămătăria cât și pe cămătari.

Proiectul de reformă administrativă a fost revizuit de către d. Iuliu Maniu

D. Paul Negulescu, profesor universitar, a remis ieri după amiază d-lui I. Maniu, președintele consiliului, anteproiectul reformei administrative.

Primul ministru a revizuit până aseară târziu textul prezentat, care a reintrat azi dimineață din nou în sesiunea comisiunii care în cursul acestor două zile, Marți și Miercuri, îi va da redactarea definitivă conform ultimilor observații ale șefului guvernului.

Anteproiectul va fi dat imediat publicității.

Se știe că sub prezidenția d-lui Paul Negulescu comisiunea avea ca membrii pe d-nii C. Stere, Romulus Boilă și Alexianu.

D. C. Stere n'a luat parte de cât la 3-4 ședințe ale comisiunii, deși a fost convocat la toate, afirmând unele principii, precum de pil-

dă recunoașterea de persoană juridică a satului, ceea ce ceilalți membri ai comisiunii n'au admis.

În consecință este îndoielnic că anteproiectul definitiv să poarte semnătura pentru aviz conform și a d-lui Stere.

În privința punctelor ce se pot socoti ca definitiv admise, putem da următoarele amănunte:

Organizarea comunelor.

Sub cinci sute de locuitori comunele rurale vor fi conduse de un primar ales și de (sfatul sătesc) compus din capii de familie.

Pest 500 de locuitori comunele sunt administrate de primar și de consiliu comunal, denumit de acum înainte (adunare comunală), având dreptul de deciziune.

Municipiile vor fi conduse de primar și adunarea comunală având un

Îndemnul primăverii

de Alexandru Lupeanu.

S-a dus iarna cu zilele ei mohorâte. Din văzduh coboară lumina dulce a soarelui de primăvară. Peste ogoarele trezite la vieață trece un susur lin de vânt cald, izbăvitor. Din pajști se ridică ciocărilor gureșe și umplu văile de cântec vesel. Firea întreagă se cutremură parcă de fiorul mângâietor al deșteptării. Vine deacum de Dumnezeu binecuvântata primăvară...

E așa de cald gândul trezirii la o nouă vieață! Simți parcă cum ți-se pornește, dela inimă o undă caldă de înviore, care îți cuprinde toate vinele și îți alintă toată ființa într-o tresărire de vrajă.

Ți-se aprinde inima de năvala vieții. Și ochii îți strălucesc în o lumină nouă, necunoscută. Vine primăvara!

Mugurii în pomi creapă și colțșorii de iarbă își tot saltă verdeața plâpândă din fața pământului. Vrăbiile au prins să ciripească pe coperișele caselor noastre și să care fulgușori pentru căsnicia lor apropiată.

Și începe să cânte rotila plugului

pe ulițele satelor din adâncuri de văi. În sfârșit, alături de firea, care se gătește la o nouă vieață, și de viețuitoarele, cari se bucură de zilele bune, începe și omul să simtă începutul unor alte rosturi.

Da, cu sosirea primăverii începem să simțim, frați săteni, că tineretea soarelui din înălțimi și podoaba proaspătă a câmpurilor înseamnă și pentru noi zorirea unor alte zile. Dacă avem ochi și urechi, trebuie să vedem și să auzim cum coboară la noi, din mila Tatălui ceresc, mândra crăiasă, cu coșite de Consinzeană, dalba Primăvară. Dar nu numai atât. Ci dacă nu suntem numai nește suflete deșerte și nepricipitoare, trebuie să înțelegem și glasurile ei adânci, îndemnul ei înțelepte, ale primăverii, pe cari le samănă în drumul ei de zână binefăcătoare. Căci doar bunul Dumnezeu, ziditorul lumii, a dat grai povățuitor tuturor alcătuirilor sale. Altfel ce înțeles ar avea toată firea?

Mari și minunate sunt îndemnul primăverii lată, să începem dela firicelele de pădăie, care samănă cu flori de aur brăul răzoarelor noastre. Ce ne spun acestea mândre alesături, cari ne

țivesc marginile de drumuri primăvara, în minunate bertite? Ce ne spune fața zimbitoare a galbinei păpădii? E zimbetul vieții după boala îndelungată a iernii grele! Surisul renașterii. Schinteia nădejzii în traiul ce va să vină... Iar pentru noi oamenii acest suris este îndemnul trimis de Dumnezeu, să ne deschidem larg sufletele, să alungăm din ele toată negura îngrămădită acolo de năcazurile zilnice ale traiului, de iarna și întunerecul vieții, și să lăsăm să pătrundă înrânsele roua primăvaratică a nădejzii de mai bine. După cum păpădia, și ghiocelii, și toate gingașele podoabe ale zilelor de primăvară, au uitat gerul iernii și răceale ucigătoare a zăpezii, așa să ne desfacem și noi de răul, de toată mohoreala inimilor noastre, și întineriți, ca crenguța de pădăie, să începem o vieață nouă, un alt trai, vesel și senin, ca soarele primăverii. Să ne desfacem de desnadejdi, de dureri vechi, și să începem a trăi de nou, bucuroși de soare și de lumina lui Dumnezeu Sfântul. Să ne gătim de marea înviere a Paștilor apropiate! Căci vieața e frumoasă, e mândră, și Dumnezeu ne-a făcut ca s-o trăim!

Însă cum e frumoasă vieața? Să ascultăm mai de parte ce ne spune primăvara... De cum începe a se topi zăpada pe văile satului, și pornește părăiașul dela pădure să coboare lărmuitor la vale și să mâne moriștile copiilor, în tot cuprinsul firii se infiripă un zvon năvalnic, care crește tot mai tare, mai tare, până se încheagă într-un măreț cântec izvoritor din mii de guri. Fluturașul cu aripile sugrăvite în fețe strălucitoare își șterge ochișorii de somnul îndelunga și grăbește peste coline după miros de violele. Albinele desfac gura lipită a coșniții și, în roi sprinten, pleacă zorite la lucru. Șticleții, mierlele, și privighitoarele, cutreeră poalele pădurii să caute locuri pentru cuibușoare... Și chiar cucul, sare vesel din pom în pom, cântându-și de treabă... E mișcare pretutindeni, e zor și îndemn la lucru, la muncă! Da, la muncă, căci munca e temelul și taina cea mare a vieții. Munca cea spornică, cea voioasă și cu tragere de inimă, cea senină, ca a nevinovatelor făpturi ale lui Dumnezeu.

Munca, frați săteni și dragi Români, iată marele îndemn al primăverii! Munca cu rânduială și binechib-

delegat în consiliul de plasă (format din primari.

Plasă și județ

Plasa va fi condusă de un prim-preșor numit de guvern și de (Consiliul de plasă) de care vorbim mai sus.

Județul va fi condus de un administrator post electiv, ales pe patru ani de adunarea județeană.

Rămâne însă și prefectul reprezentant al guvernului cu rolul de observator și controlor al activității comunele și județene.

Conducerea regiunii

Regiunea va fi condusă de un administrator general numit de puterea centrală și de un Consiliu regional compus din delegații județelor și municipiilor din regiune.

Administratorul regiunii prezidează Consiliul regional și ia măsuri în tot ce privește interesele ei gospodărești și culturale. Plasa și regiunea neavând personalități proprii sunt întreținute plasa de subvențiile comunelor rurale și ale județelor, iar regiunea de municipii și județe.

Ministerele de interne, finanțe, instrucție sănătate și cele două ministere create de viitoarea lege de reorganizare din contopirea altor servicii, ministerul Ocrotirilor sociale și al Economiei publice, numesc fiecare câte un director în regiuni ca să conducă afacerile de resortul respectiv și de care depind funcționarii locali.

O inovație în incasarea dărilor

O inovație (noutate) originală a proiectului este aceea privitoare la incasatorii comunale, cari iau locul preceptorilor rurali.

Incasatorul va fi ales de săteni, — și aceștia vor fi garanți ai încrăderii pusă într'insul.

Sistemul a funcționat în Ardeal sub veghea administrației și... nu s'a comis nici un furt de către acești incasatori.

Cum vor vota femeile

Iată și procedura definitivă în privința votului femeilor, facultativ, numai la alegerile comunale și județene

Orice femeie în vârstă de 21 de ani are drept de vot, dacă posedă un certificat de patru clase liceale.

Orice văduvă de război, care are grija gospodăriei sale, precum orice femeie conducând o întreprin-

zuită. Dumnezeu a lăsat să vie primăvara ca să ne arete, că după odihna steapă și lenevitoare a iernii urmează trezirea la viață, prin muncă. Fără muncă nu' este viață, căci viața fără muncă este moarte. Moarte grea și rușinoasă. Albinele lucrătoare omoară trântorii, când ei nu mai vreau să mai muncească. Așa ucide vieța pe lenevitorii și pe trântorii dintre oameni. Și cu dreptate este.

Noi înșine simțim marele preț al muncii. De ce se chiamă sătenii, plugarii și cogașii, și purtătorii sabelor, temelul unui popor? De ce gânditorii cei mari ai omenirii spun, că lumea se razimă pe palmele aspre ale muncitorilor? De ce noi Românii, cei cu simțăminte sănătoase, credem și mărturisim că mântuirea neamului nostru, zace în ostașii ogoarelor? De ce? Fiindcă razimul și îndreptățirea traiului omenesc este munca, întruchiparea Ziditorului însuși, care a făcut lumile lucrând...

Ei, dar să ascultăm și șoapta sfioasă a ghiocelului cu haina albă din marginea pădurii. Ce îndemn pornește de pe buzele lui plâpânde? E curetenia intrupată, chipul cel mai desăvârșit al

dere comercială și industrială, are dreptul de vot fără obligațiunea de cultură pusă pentru celelate.

Comisiunea crede că numărul femeilor alegătoare nu va trece de 40.000.. (Cuvântul 21 III. 1929).

La răspântie

La răspântia din vale,
Părăsită par'că pare,
O troiță, care'n vânt,
Se clatină din pământ.

În lemnul putrezit de ploii,
Se vede scris ca'n niște foi
Cuvinte sfinte din scriptură,
Făcute adânc în săpătură!

La troiță când sosești,
Făr' să vrei, tu te oprești:
Aplecându-ți capu' n jos,
Te închini evlavios'

Deși literele sunt șterse,
De pe ale troiței fețe,
Tu te lupți și le combini,
Și cetind mereu, te'nchini.

Ridicând ochii mai sus,
Vezi atârnat un Isus,
Având trupul pironit
Și n spre cer, capu' așințit:

Cuile grozav îl strâng.
La picioare stau și plâng:
Femei, ca mama Lui cea scumpă,
Cari'l plâng, cu jale multă!

Călător și călătoare!
Ce-alargoși mereu sub soare,
Oprii-vă două clipe
Și rugați-vă ferbinte!

Jabenița, I. Avrămescu, inv.

Știri

Serată. In ziua de 1 Aprilie a. c. (a doua zi de Paști), ora 8^{1/2} seara, cercul cultural studențesc „Câmpia și Mureșul superior” aranjează o serată artistică-dansantă în orașul nostru. Programul seratei este următorul: 1 Aprilie, monolog de I. L. Caragiale, predat de dl Tr. Marcu, stud. în litere. Solo de voce cu acompaniament la pian din partea dlui Andrei Palfy, stud.

nevin ovăției și al blândeții. Și ca dânsul sunt toate florile câmpului, toțcrinii, toată verdeața pădurii. Iar primăvara ne grăiește prin rostul lor sfielnic, zicându-ne:

— Oameni pământeni, fiți și voi ca noi. Prețuiți curetenia sufletelor și a trupurilor voastre, păziți nevinovăția. Căci fără de aceea nu-i fericită viața. Nici frumoasă. Nu vedeți voi îndestulirea și seninătatea cerească scrisă pe fețele noastre curate? Nu simțiti împăcarea, care se înalță dela noi spre voi, deodată cu mireasma mirosurilor noastre desfătătoare? Vedeți, pământenilor, acestea toate vin dela curățenie, dela nevinovăție. Acestea sunt celea ce ne aseamănă pe noi mai mult cu Dumnezeu, bunul Ziditor. Și printrânsele și voi vă puteți apropia de Sfinția Sa, cel ce este Vieța veșnică. Acesta ne este glasul nostru: curățenia și nevinovăția sunt pietrele nestimate ale vieții. Și înșeninarea ei...

Așa ne grăiesc, fraților, florile câmpului. Așa. Prin ele ne îndreaptă primăvara ochii spre Dumnezeu, fără de care nu este viață. Nu. Ci moarte și întunec.

in literă. Balada aurului de Victor Eftimiu, recitată de dl Horațiu Comanici, stud. în drept și conservator. Camoens, poem dramatic într'un act de F. Halm, în care rolurile vor fi interpretate de domni: Dumitru Moldovan, stud. în litere și filozofe, Traian Marcu, stud. în litere, Alexandru Mesaroș, student în drept, și Ionel Pragoi, stud. med. Recomandația, comedie într'un act de Max Maurey.

Serata va avea loc în sala mare a hotelului orășănesc.

Venitul curat al seratei este destinat pentru scopuri culturale.

Legea jandarmeriei. Încă ne sunt proaspete în amintire multe fapte rele, multe prigoane și multe nelegiuiri săvârșite de o mare parte dintre jandarmi împotriva populației, mai ales în vremea alegerilor făcute de liberali și averescani. În timpul alegerilor făcute de partidul național-țărănesc în luna Decembrie a anului trecut s'a putut vedea foarte bine, că partidul național-țărănesc are alte gânduri despre menirea și datoria jandarmilor. S'a putut vedea, atunci, că jandarmii au stat departe de orice frământare politică, n'au dat nici un ajutor partidului național-țărănesc, n'au prigonit pe alegătorii să voteze cu guvernul Maniu, ci toată jandarmeria s'a mărginit la menirea ei naturală de păstrătoare și păzitoare a ordinii.

Partidul național-țărănesc a văzut bine cât de mult rău pot face jandarmii dacă ei trec peste menirea lor adevărată, dacă ei trebuie să asculte orbește de poruncile unor oameni suspuși, dar fără nicio răspundere, cari nu s'au gândit niciodată ce mult și mare rău fac țării și instituției jandarmeriei prin faptul că amestecă pe jandarmi în politică.

Cunoscând toate aceste rele și neajunsuri, partidul național-țărănesc a pregătit, îndată după venirea sa la cârma țării, o nouă lege a jandarmeriei, care lege este menită să lecuiească cele multe rele de cari suferea până acum instituția jandarmeriei, și să facă din jandarmeria țării noastre o jandarmerie exemplară, dela care să poată lua pilde bune și alte țări. — Prin noua lege a

Dar primăvara mai are un glas. Să-l auzim și pe aceasta. — Ea aduce, odată cu zilele calde, pe dragii crainici alungați dela noi de gerul iernii, stolurile sprintene de rândunele. Uite sosesc, în zbor pripit, părechipărechi, se leagănă o clipă în lumina soarelui, ciripind de bucuria revederii, apoi se lasă peste poarta dela uliță și se așază lin pe grinda de sub streșină, la cuibul vechiu. Și încep să-și dăpene senina lor vieță, tot un cântec și o voie bună, spre bucuria căsenilor și a satului întreg. Mai mult. Vieța lor întreagă este o povață, un îndemn duios și scump, pe care trebuie să-l înțelegem, căci altfel nu suntem vrednici de acești înșeninători ai zilelor noastre de vară. Nu v-ați trudit nici când să pricepeți cântecul vrăjit al rândunenelilor? Nu?

Vedeți, eu am ascultat, desfătându-mă, într-o zi mândră de primăvară, un pușor cu ochii calzi, și cu pene negre-negre, sclipitoare, cu gușulița roșie. Stam pe prispă la noi și el ciripia, voios în cuibușorul dela grindă. Și spunea cu limbuța lui ascuțită.

— Pe mine mă cheamă Rândunel și sunt pușorul mamei. Am crescut aici

jandarmeriei se hotărăște rostul jandarmeriei în viața noastră de toate zilele. Prin noua lege a jandarmeriei se statornicesc foarte limpede drepturile cari le vor avea în viitor jandarmii. De aici încolo jandarmul va veghia la pază, va ținea rânduială numai când trebuie și va înfăptui numai și numai ce scrie la carte. De aici încolo nici un jandarm nu va mai putea săvârși blestemății în alegeri, așa cum s'a întâmplat până acum, căci repede va veni și pedeapsa pentru aceia cari vor trece peste drepturile și datoriile prescrise limpede în lege. Noua lege a jandarmeriei este foarte binevenită.

Ungurii încă tot nu se astâmpără. Nația cea mai visătoare, în politică, a fost și este, desigur, nația ungurească. Ungurul niciodată nu s'a cam gândit dacă visul lui politic se poate împlini ori nu. Cam așa stau lucrurile și cu visul Ungurilor din Ungaria de-a mai ajunge odată ștăpâni peste Ardeal și peste celelalte țări, cari înainte de război alcătuiseră împărăția Austro-Ungară. Mai anii trecuți Ungurii s'ar fi mulțumit, poate, să li-se înapoieze de către România o parte din Ardeal. Astăzi se pare că Ungurii nu se mai mulțumesc cu atâta, ci cer nici mai mult nici mai puțin decât întreg Ardealul. Și cer întreg Ardealul cam din următoarele motive; conții și baronii unguri, cari și azi sunt atotștăpânitori în țara ungurească, spun că, dacă li-se dă numai o parte din Ardeal, desigur li-se va da ținutul care produce multe bucate și în felul acesta, — după ce și în Ungaria moșiile înținse ale conților și baronilor produc multe bucate, — acestea s'ar ieftini foarte mult și numai conții și baronii ar avea pagubă din toată afacerea. Apoi, dacă li-se dă numai o parte din Ardeal, atunci cea mai mare parte a Ungurilor ardeleni ar trece subț stăpânire ungurească, rămânând subț stăpânire românească foarte puțin Unguri, cari cu siguranță și-ar pierde conștiința de nație ungurească în mijlocul mării mulțimi a Românilor, așa că nici din această pricină nu e bine să li-se deie Ungurilor înapoi numai o parte din Ardeal, ci întreg Ardealul să ajungă din nou subț stăpânirea lor. Cam acesta este visul Ungurilor din Ungaria

în cuib, pe penele moi, și mi-e drag ca ochii din cap, ca sufletul din mine. Mi-e drag, cuibușorul nostru... Singur uliul cu ghiarele lui tirane m-ar putea despărți de el, deodată cu moartea. Mi-e dragă măicuța mea scumpă, mi-e drag ca lumina ochilor tot neamul nostru de rândunele. Mi-e drag cântecul nostru pe care ni-l-a dat D-zeu să ne fălim cu el și să ne deosăbim, de vrăbii, de țarci, și de uli. Și, Doamne Sfântule, n-aș putea țipa ca uliul sau croncâni ca corbul, mai bine mort. M-a zidit Dumnezeu cu făptura mea, cu penele mele, cu graiul meu, așa vreau să trăiesc și să mor. Da, eu sunt Rândunel, cântăreț vestit, pușorul mamei, copilaș voinic...

Așa mi-a cântat puilul de rândunică într-o zi de primăvară. Și eu cred că se cuprinde un sfânt îndemn în acest cântec trimis de Dumnezeu nouă tuturor, prin glasul unei făpturi a sale. Inimi ne trebuie și suflete să-l înțelegem!

E primăvară. Să desfacem larg porțile sufletelor noastre, să ne pătrundă suflarea ei și să-i înțelegem îndemnul!

(Din volumul: De vorbă cu sătenii).

și poate și al multor Unguri dela noi. Este un vis frumos al lor, dar vis va și rămânea, căci cu impingerea granițelor Ungariei până la Carpați nu se vor mai întâlni. Asta una e sigur.

Imprumutul. Știm că guvernul Maniu a reușit să încheie marele împrumut cu streinătatea. Imprumutul acesta, însă, țara noastră nu-l primește deodată, ci în mai multe rate (părți). Știrile sosite dela București spun că o rată (parte) a împrumutului deja a sosit în țară, iar în cea mai scurtă vreme vor sosi și celelalte rate.

Trebue să știm, că cu ajutorul marelui împrumut din streinătate țara noastră trebue să se renască spre o nouă viață economică, trebue să se înceapă îndreptarea tuturor neajunsurilor aduse pe capul țării de cărmuirile liberale și averescane de până acum.

Statul nostru are datorii interne destul de mari, deoarece de câțiva ani statul a fost foarte rău plătit. Statul a făcut cumpărături dela mulți fabricanți și industriași din țară, cumpărând fel de fel de lucruri, ca locomotive, vagoane, tot felul de lucruri pe scama armatei și alte lucruri, fără să fi plătit regulat tot ce a cumpărat. Așa datoria statului față de anumiți fabricanți și industriași a crescut destul de mare. A fost foarte rău că statul nu și-a plătit datoriile regulat, căci prin aceasta a împiedecat în mod simților bunul mers al gospodăriei țării. Deaceia dl ministru Mihai Popoviciu s'a gândit, ca din partea de împrumut sosită deja în țară să se plătească toate datoriile pe cari statul le are înăuntru țării, căci prin plata acestor datorii fabricanții vor putea ajunge la bani și vor putea începe să lucreze mai mult, dând astfel de lucru muncitorimei. Prin faptul că statul își plătește datoriile ajung în circulație mai mulți bani și prin aceasta viața economică trebue să înceapă să se miște ceva mai viu.

Afară de aceea statul își va plăti în curând datoria ce o are la Banca Națională, împrejurare care iarăși trebue să aibă urmări bune pentru viața economică, pentru gospodăria țării.

Vom vedea, deci, că încetul cu încetul împrumutul încheiat de guvernul Maniu își va produce roadele cele bune.

Munții noștri aur poartă...

În curând populația din ținutul Reghinului va putea cânta și ea una cu Moșii: „munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă'n poartă”. Azi-măine acest amar și jalnic cântec va răsună prin văile acestui ținut, ne va cutremura sufletele și va clătina vârfurile pleșuve ale munților noștri rași și pus-

tiți, de câțiva ani de zile încoace, de minunate și frumoasele păduri cari îi acopereau, iar azi abia ici-colea îi mai acoperă. Ni-s'au pustii și ni se pustiesc pădurile de pe valea Mureșului, așa că peste câțiva ani ținutul nostru va rămânea fără această imensă bogăție, populația acestui ținut va ajunge în cea mai cumplită sărăcie. În schimb se vor fi îmbogățit toți streinii pripășiți în acest ținut după războiu, lăcomia cărora ne-a ras pădurile de pe suprafața pământului.

Cine a văzut cetele de muncitori aduși de prin Maramureș ca să facă muncă de adevărați robi la firmele din valea Mureșului, cine a văzut cum acești muncitori după câteva săptămâni de lucru se întorc la familiile lor numai cu zdrențele de pe ei și fără nici un ban, deoarece multe firme le storc vloga trupului în timpul de muncă, fără însă a le da omenește și cinstit răsplata muncii lor, cine cunoaște cât de cât apucăturile mizerabile și de-oticoșie nemaipomenită cu care unele firme exploatează munca bietului muncitor din acest ținut și venit aici din Maramureș, cine cunoaște mizeria în care se află muncitorii dela aceste firme și știe ce venituri imense realizează firmele, acela nu poate să nu simtă, când vede toate aceste stări de lucruri, cum se naște în sufletul său o adevărată revoltă.

Ce este de făcut pentru curmarea acestei stări de lucruri? Ce este de făcut pentruca aurul acestui ținut — pădurile — să nu se topească în focul aprins de niște oameni, cari în lăcomia lor după câștig taie și pustiesc tot ce le cade în cale.

Mai întâi de toate ar trebui să se oprească această pustiire, această devastare barbară a pădurilor din acest ținut. În al doilea rând ar trebui să se facă, de către autoritățile în drept, un control strict a împrejurărilor în cari lucrează muncitorii la aceste firme, a modului cum sunt tratați și plătiți muncitorii. Și ar mai trebui să se controleze grabnic cine conduce aceste firme, căci ni se pare că la multe din aceste firme sunt angajați streini, cari nu sunt cetățeni români, ci au venit aici numai pentru îngrijirea sănătății pe timp de 2—3 luni, dar cu toate acestea stau în țară noastră de ani de zile, netulburați de nimeni.

Dacă starea de lucruri de azi va mai dăinui multă vreme, atunci să nu se mire nimeni de ce va urma!

Vorbe înțelepte.

Semnul prostului: nici binele, nici răul el nu-l așteaptă dela dânsul, ci numai dela alții.

Semnul înțeleptului: și binele și răul el îl așteaptă numai dela dânsul.

Semnul celui ce înaintează pe calea înțelepciunii: Nu ocărește pe nimeni și nu laudă pe nimeni, nu se plâng de nimeni și nu dă vina pe nimeni; nu vorbește nimic de sine, nici că este mare, nici că știe multe. Nu i-a mers bine o treabă? El este cauza. Il lauzi? Râde de tine. Il ocărăști? Tace și nu se apără. Se pipăie numai și se observă mereu, ca cel ce se scoală după boală lungă, cu grijă ca sănătatea pe care o simte întărindu-se într'însul să nu se oprească înainte de a-și fi împlinit măsura.

El a smuls din sine toată dorința și și-a îndreptat toată energia către îndreptarea slăbiciunilor firei sale omenești.

Măsura este armonia sufletului său și puțin îi pasă dacă lumea îl ia drept un prost ori un incult. Într'un cuvânt, el nu se mai teme decât de sine, ca de un dușman, care mereu îi pune lațuri înainte.

Foaia românească

„Sămănătorul“

citiți-o și abonați-o.

Somațiune. 740

Tribunalul Mureș ordonând înscrierea lichidării în registrul firmelor a Firmei Fabrica de Căramidă și de olărie S. A. din Valea Mureșului, în virtutea art. 202 din Cod. com. somăm prin această pe toți creditorii, ca în termen de 6 luni socotite dela prezentă să-și anunțe creanțele lor sub consecințele legale.

Petelea, la 20 Martie 1929.

Consiliul lichidatorilor
al Fabricii de Căramidă și
olărie S. A. din Valea
Mureșului în lichidare.

No. 364—1928 exec. 738

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 2664—1927 al judecătoriei mixte Reghin și No. 364—1928 a judecătoriei de ocol Toplița în favorul executorilor Frații Kornis, comerc. de lemne din Toplița repr. prin avocat Dr. Lázár S. hwarz din Toplița pentru încasarea capitalului de 6131 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 13 Aprilie 1929 orele 10 a. m. în comuna Rastoșnea, jud. Mureș unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 casa de lemn edificat pe tâpi, 1 vacă roșie de 7 ani în valoare de 11 000 Lei. În caz de necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 5131 Lei capital, dobânzile cu 120% socotind din 1 Ianuarie 1927 după cap. de 6131 Lei, iar speșele până acum stăvărite de 2948 Lei.

Toplița, la 2 Februarie 1929.

E Hügel, (ss) exec. jud.

Publicațiune de licitație. 739

În urma înregistrării lichidării firmei Fabrica de căramidă și olărie din Valea Mureșului S. A. la Tribunalul Mureș No. Fsoc. 546-17—1929, subsemnatul comitet de lichidatori publica prin aceasta, în virtutea art. 203 și urm. din Cod. com., vânzarea prin licitație publică a tuturor mobilelor și supraclădirilor aparținătoare fabricii de mai sus pe lângă următoarele condițiuni:

1. Termenul de licitație se fixează pe ziua de 4 Aprilie 1929. orele 16, în biroul dlui notar public Dr. Corneliu Albu, din Reghin.
2. Obiectul licitației se formează indivizibil toată averea mișcătoare și supraclădirile cari sunt proprietatea firmei de mai sus, cu excepțiunea materialului de căramizi arse și nearse. Inventarul stă la dispoziția interesaiților zilnic dela ora 9-12 și 16-18 în biroul advocațional Dr. Eduard Keintzel în Reghin.
3. Prețul de strigare este un million (1,000 000) Lei. În caz de nevoie se va vinde și sub prețul de strigare.
4. Cel ce voiește a lua parte la licitație este obligat a depune 10 la sută din prețul de strigare în numerar sau în hârti de valoare ca vadiu. Creditorii recunoscuți ai firmei sunt în drept a participa ca licitanți până la concurența creanței lor și fără obligamentul de a depune vadiul.
5. Cumpărătorul este obligat a plăti peșul total de cumpărare în termenul de 8 zile socotite dela data licitației.
6. Competințele publice și timbrele care se vor ivi în legătură cu cumpărarea îl privesc pe cumpărător.

Reghin, la 20 Martie 1929.

Consiliul lichidatorilor

a) Fabricii de Căramidă și olărie
S. A. din Valea Mureșului
în lichidare.

No. 1352/3—1928.

741

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 10420—1928 a judecătoriei mixte Reghin în favorul recl. Cooperativă Creștină de Credit reprezentat prin avocat Dr. Eugen Truția pentru încasarea creanței de 16.000 Lei — bani și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 16 Aprilie 1929 orele 1 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: cal, căruță și 2 hamuri în valoare de 12.000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 18 Martie 1929.

Fülöp Géza portărel.

Librăria Nouă, Reghin

Cu ocaziunea sf. Paști Vă recomandăm

marele nostru depozit de ilustrate.

Tipografia: Preluăm spre executare promptă orice tipărituri.

Piața Regele Ferdinand.